

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування приватного будинку для літніх людей
«Ти не один» у Волинській області
19.08.2024

Луцьк, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НППМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 19 серпня 2024 групою НППМ здійснено відвідування приватного будинку для літніх людей «Ти не один» у Волинській області (далі – пансіонат, заклад, будинок), у якому здійснює господарську діяльність ФОП Дараган Роман Олексійович.

Відвідування здійснювали члени групи НППМ:

Спас Юлія Олександрівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Волинській області, керівник групи НППМ;

Соляр Анастасія Олександрівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Цюмік Олександр Вадімович, лікар-психіатр державної установи «Інститут судової психіатрії Міністерства охорони здоров'я України»;

Пащук Тарас Валерійович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Приватний будинок для літніх людей «Ти не один» знаходиться за адресою: вул. Івана Франка, 53 е, с. Дачне, Волинська область, 45244.

Представник закладу – Ковалевська Руслана Володимирівна, адміністратор.

Пансіонат розміщено у пристосованому орендованому житловому триповерховому будинку з підвальним приміщенням та розрахований на одночасне перебування/проживання 40 осіб (Фото 1, 2). Вхідна зона до пансіонату облаштована пандусом, що забезпечує доступ для маломобільних осіб (Фото 1).

На день відвідування у пансіонаті перебувало 40 підопічних, 5 з яких ліжкові хворі.

Діяльність пансіонату забезпечує ФОП Дараган Роман Олексійович.

Згідно з Випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань основним видом його діяльності є КВЕД 87.30 «Надання послуг щодо догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів (Фото 3).

На виконання вимог статті 15 Закону України «Про соціальні послуги» пансіонат включено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг (рішення департаменту соціальної політики Луцької міської ради від 22.03.2024р. № 2400350).

Підопічні перебувають у пансіонаті на підставі заяви та Договору про

надання послуг. Проживають підопічні у кімнатах від двох до п'яти осіб. Житлові кімнати обладнані меблями: ліжками, приліжковими тумбами, шафами та стільцями (Фото 4). У кожній кімнаті наявний телевізор.

В пансіонаті організовано чотириразове харчування. Під час спілкування з підопічними нарікань на якість харчування не надходило.

Сходи між поверхами не обладнані поручнями для зручності пересування підопічних. У всіх санітарно-гігієнічних кімнатах пансіонату наявні поручні або інші пристосування (Фото 8, 9). Адміністрація будинку організовує дозвілля для підопічних, забезпечуючи їх участь у святкових заходах. На свята приходять місцеві ансамблі, а також запрошуються священнослужителі для проведення релігійних обрядів.

Загальна чисельність персоналу закладу складає 5 штатних одиниць: 4 доглядальниці, які залишаються на чергування у нічну зміну та 1 адміністратор закладу. Персонал закладу працює на підставі укладених трудових договорів.

Первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій, укладених з сімейним лікарем згідно з Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503.

У будівлі пансіонату встановлено пожежну сигналізацію згідно з Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

Під час відвідування відбулося спілкування з 10 підопічними та 2 працівниками закладу. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попереднє відвідування групи НПМ було здійснено 28.11.2023. За результатами попереднього відвідування приватного будинку для літніх людей «Ти не один» у Волинській ФОП Дарагану Роману Олексійовичу було рекомендовано:

здійснювати діяльність пансіонату відповідно до положень Закону України «Про соціальні послуги», Критеріїв діяльності та Державного стандарту;

завершити процедуру внесення закладу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

забезпечити приведення договору, який укладається у пансіонаті до форми Типового договору про надання соціальних послуг, затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847;

надавати медичну допомогу та медичне обслуговування на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або укладеного договору із закладом охорони здоров'я;

облаштувати приміщення ізолятора;

дотримуватися вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

складати індивідуальні плани надання соціальної послуги підопічним;

У ході відвідування встановлено, що рекомендації виконанні не повному обсязі.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У пансіонаті відсутня захисна споруда (укриття), яка має забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності та Вимогам з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

У разі оголошення сигналу «повітряна тривога» у регіоні, підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах. Не застосовується до них і «правило двох стін», оскільки деякі не можуть самостійно без сторонньої допомоги підвестися з ліжка.

Водночас персоналу, який би міг забезпечити переміщення клієнтів у відносно безпечне місце, в будинку недостатньо. При цьому, підвальне приміщення, яке б могло бути облаштоване як укриття для отримувачів послуг та персоналу, використовується для зберігання речей (Фото 5, 6).

2. Порушено загальні норми експлуатації вогнегасників. Зокрема, у приміщенні пансіонату вогнегасники розташовані із порушенням вимог частини 6 III Розділу Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2024 № 25 (Фото 7).

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

3. У порушенні вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» та Державного стандарту відсутній інклюзивний простір, не забезпечено архітектурної доступності до всіх приміщень, відсутні розумні пристосування. Зокрема, будинок не обладнано підйомниками, ліфтами, що унеможлиблює організацію прогулянок для маломобільних підопічних, а також ускладнює безперешкодне пересування підопічних будинком.

4. В пансіонаті відсутні відомості про підопічних, які мають інвалідність. Відповідно, група НППМ не мала можливості з'ясувати рівень забезпечення підопічних технічними засобами реабілітації та виконання інших реабілітаційних заходів відповідно до індивідуальної програми реабілітації інвалідів, (далі – ІПР).

Варто зазначити, що ІПР особи з інвалідністю є обов'язковою для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, реабілітаційними установами, підприємствами, установами, організаціями, в яких перебуває особа з інвалідністю, незалежно від їх відомчої підпорядкованості, типу і форми власності (стаття 23 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 25 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 49 Конституції України, статті 32, 34 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»).

5. У порушення вимог пункту 35 Типового положення про будинок - інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772, у пансіонаті відсутні кнопки виклику персоналу, що порушує право підопічних на отримання необхідної допомоги у разі виникнення такої потреби та може призвести до ненадання своєчасної першої медичної допомоги.

6. У будинку через брак приміщень відсутнє приміщення ізолятора з метою попередження поширення інфекційних захворювань, що порушує вимоги статті 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб».

7. Приміщення для зберігання лікарських засобів не забезпечено гігрометром та термометром, таким чином не контролюються температура і вологість повітря, відсутній холодильник для зберігання ліків.

Відсутність гігрометра, холодильника та термометра порушує вимоги Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2024 № 584 (Фото 10).

Інше:

Послуги стаціонарного догляду в приватному пансіонаті мають надаватися відповідно до Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України № 198 від 29.02.2016 (далі - Держстандарт).

Держстандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність

до самообслуговування чи не набули такої здатності, показники її якості для суб'єктів всіх форм власності, які надають цю послугу. Соціальна послуга надається після визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та складання його індивідуального плану надання соціальної послуги стаціонарного догляду.

Відповідно додатку 3 Держстандарту, зміст та обсяг соціальної послуги стаціонарного догляду для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги, що також передбачає спостереження за станом здоров'я та організація надання медичної допомоги, у тому числі відповідно до призначень лікарів. Під час моніторингового відвідування встановлено, що Журнал видачі лікарських препаратів в пансіонаті ведеться у довільній формі, копії листків лікарських призначень відсутні, лікарські призначення серед інших медичних документів зберігаються у особистих справах підопічних.

Відсутність систематизованого обліку ускладнює надання медичної допомоги, оскільки персонал не має швидкого доступу до необхідної інформації про лікарські призначення та їх виконання. Це може призвести до ненадання необхідної медичної допомоги у разі потреби та суперечить п. 3.5 Додатку 3 до Держстандарту.

У закладі відсутня окрема кімната для побачень з близькими, що не забезпечує приватності і комфорту для відвідувачів і підопічних. Не передбачено для підопічних окремих зон для відпочинку, хобі або творчих занять, що може впливати на якість їхнього дозвілля і загальний рівень комфорту.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Фізичній особі-підприємцю Дарагану Роману Олексійовичу та адміністрації приватного пансіонату вжити наступних заходів для забезпечення безпеки та комфорту підопічних та персоналу:

1.1 вжити заходи для облаштування укриття для підопічних та персоналу відповідно до вимог чинного законодавства;

1.2 розмістити вогнегасники відповідно до вимог чинного законодавства для забезпечення пожежної безпеки;

1.3 забезпечити дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» для забезпечення доступності та зручності для всіх категорій осіб;

1.4. забезпечити виконання заходів індивідуальних програм реабілітації усіх осіб з інвалідністю, які мешкають в пансіонаті;

1.5 розмістити кнопки виклику персоналу в кімнатах підопічних для оперативного реагування на потреби мешканців;

1.6. виділити та облаштувати приміщення під ізолятор для дотримання

карантинних умов для підопічних;

1.7 забезпечити контроль за належним зберіганням лікарських засобів відповідно до вимог законодавства та стандартів медичної практики;

1.8. забезпечити контроль за веденням і зберіганням медичної документації.

1.9. облаштувати кімнату для побачень із родичами.

Фотоматеріали: на 2 арк.

**Керівник групи НПМ:
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини
у Волинській області**

Юлія СПАС

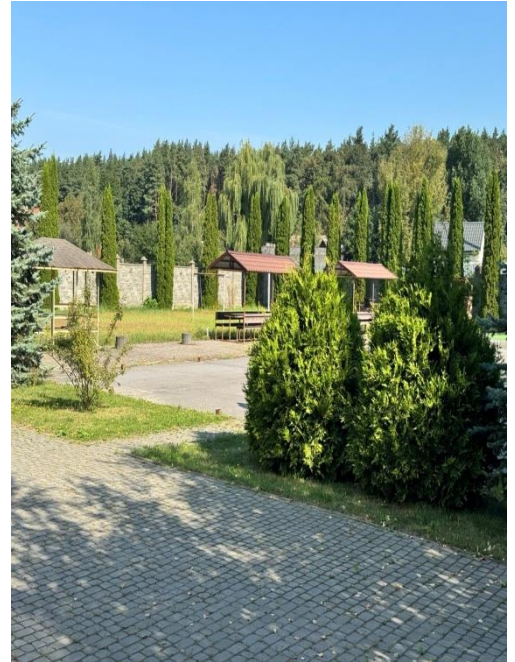

Фотоматеріали

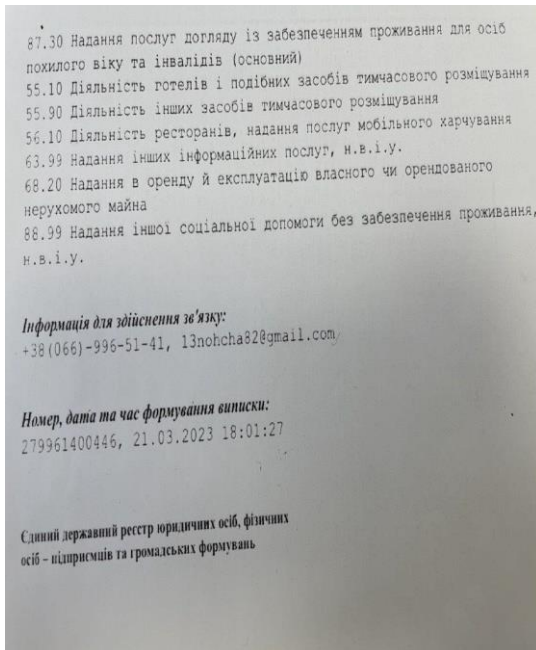
Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

